

SENDİKALAR NİÇİN ZAYIFLIYOR?

Aydınlık Gazetesi, 23 Ocak 2012

Yıldırım Koç

“Sendikalar niçin zayıflıyor?” sorusunu birçok insan soruyor. Önemli bir bölümünün yanıtı da ithal görüşlere dayalı: Neoliberal politikalar, post-fordizm, yeni teknolojiler. Çok bilimsel gözüküyor, değil mi? Halbuki sendikaların bu nedenlerle zayıfladığını ileri sürmek, dünyadan haberdar olmamak veya okuyucuları dünyadan haberdar etmemektir.

Avrupa’da veya ABD’de sendikaların niçin zayıfladığını sorarsanız, aşağı yukarı aynı yanıtları alırsınız. Bu yanıtı onlar bizimkilerden ithal etmemiştir; bizimkiler bu yanıtı onlardan ithal etmiştir.

Bu yanıtı verenler, emperyalizme hiç değinmezler. Bazen “küreselleşme” ve “küresel sermayeye karşı küresel direniş” derler. Ancak nedense “emperyalizm” ve “emperyalizme karşı mücadele”den söz etmezler.

“Neoliberalizm” derler, ancak “sermayedar sınıf” veya “kapitalist sınıf” demekten de kaçınırlar.

Avrupa Birliği emperyalistlerinden proje adı altında para alırlar, onlar için istihbarat çalışması olabilecek projeler yaparlar; ancak Avrupa Birliği ile girilmiş olan gümrük birliğinin Türkiye’de sanayi ve sendikalaşma üzerindeki yıkıcı etkisini dile getiremezler. Böylece ücretleri de kesilmez.

Sendikaların zayıfladığı konusunda kimsenin kuşkusu yok; günümüzde kimse sendikaları ciddiye almıyor.

Sendikaların niçin zayıfladığı konusunda doğru teşhisler konulamazsa, tedavi de yanlış olur.

Emperyalizme karşı çıkılmadan sendikalar güçlendirilemez. ABD ve AB emperyalistleri, yalnızca işçi sınıfının değil, aynı zamanda diğer emekçi sınıf ve tabakaların da en önemli sorunlarının sorumlusudur. Anti-emperyalist mücadele temelinde geliştirilecek bir sendikal mücadele, hem mikroplara doğrudan saldırıdır, hem de emperyalizmin baskı ve sömürsünden zarar gören diğer emekçi sınıf ve tabakalarla ittifakın temelini oluşturur. “Neoliberal politikalar” diye ağızda gevelenenlerin sorumlusu da emperyalizmdir.

Yalnızca “kahrolsun IMF ve Dünya Bankası” demek de çözüm değildir. Uluslararası Para Fonu’nu (IMF), Dünya Bankası’nı, Dünya Ticaret Örgütü’nü yöneten güç ABD ve AB emperyalistleridir.

Sendikaların zayıfladığı tespitini yapanlar, sendikaların Soğuk Savaş döneminde anti-komünist ve anti-Sovyet mücadele sırasında sermayedar sınıf ve devletler tarafından güçlendirildiği gerçeğinin farkında değildir. Emperyalist ülkelerin işçi sınıfları kapitalizmin mezar kazıcılığından kapitalizmin payandalarına dönüştürülmüştür. Bu süreçte sendikalar kapitalist sistem tarafından güçlendirilmiştir. Sovyetler Birliği’nde yaşanan çöküş, kapitalizmin sendikalara olan ihtiyacını büyük ölçüde ortadan kaldırmıştır. Komik olacak ama, kapitalist ülkelerde sendikaları yeniden güçlendirmek için herhalde bazı ülkelerde komünistlerin iktidara gelmesini sağlamak gerekiyor.

Sendikaların Türkiye’de zayıflamasının en önemli nedenlerinden biri, emperyalist güçlerin teşviki ve desteğiyle, etnik kimliğin ve cemaat/tarikat kimliğinin sınıf kimliğinin önüne geçirilmesidir. Osmanlı’nın son dönemlerinde de işçi sınıfını zayıflatan belki en önemli etmen, Rum ve Ermeni işçilerin büyük bölümünün sınıf kimliklerini ön planda tutarak sermayedar sınıfa ve emperyalizme karşı diğer işçilerle birlikte mücadele etmek yerine, etnik kimliklerini öne çıkararak kendi sermayedarlarıyla ve emperyalistlerle birlikte Osmanlı’ya karşı mücadele etmeleriydi. Emperyalizm günümüzde de benzer bir oyun içindedir.

Sendikaları yeniden güçlendirmek istiyorsak, “neoliberalizm” gibi araçlarla değil, aracı kullanan sermayedar sınıf ve emperyalistlerle uğraşalım.